

04.07.2018

ተስፋታት ሰላም ምድንፋዕን ሓደጋታት ምውጋድን
ዓወት ተ. ወልደሚካኤል

ክቡር ህዝቢ ኤርትራን ክቡራት አንበብትን፡

ብናህሪ ይውንጨፍ ንዘሎ ምምሕያሽ ዝምድና ኤርትራን ኢትዮጵያን አመልኪተ ምስ ድምጺ አመሪካ (VoA) ዝገበርክዎ ቃለ-መጠይቕ ብዕለት 22 ሰኔ 2018 ከም ዚተፈነወ ዚዝከር'ዩ። ብሰንኪ ሕጽረት ግዜ ክብሎ ዝደለኹ ግን ዘይበልኩዎን ኢሎኹ ከለኹ ድማ ሰኣን ንጹር አቀራርባ ወይ ካልእ ናይ ምስንዳእ (editorial) ምኽንያታት ዘይተመሓላለፈ ጠቓሚ ዝብሎ ትሕዝቶ ስለዝነበረ ሓሳብተይ አስፊሐ ብትሕትና የካፍለኩም።

ቀዳማይ ሚኒስትር ኢትዮጵያ ዓቢይ አሕመድ ንሰላም ዚዕድም መርገጺ መንግስቲ ኢትዮጵያ ድሕሪ ምእዋጅን ተደጋጋሚ መግለጺታት ኪገብር ምስ ጀመረን ብዙሓት ኤርትራውያን ካብ መንግስቲ ኤርትራ ዝሓተትናዮን ዝተጸበናዮን አወንታዊ መግለጺ ጥራሕ'ዩ ኔሩ። ፕረዚደንት ኢሳያስ ብአጋጣሚ 20 ሰኔ ዚገለጹ ላዕለዋይ ልኡኽ ንአዲስ አበባ ናይ ምስዳድ መደብ ግን ዘይተጸበናዮን ኪምጡስ ዚግብኡን አዝዩ ተባዕ ግብራዊ ምላሽ ንናይ ቀዳማይ ሚኒስትር ዓቢይ ናይ ሰላም ተበግሶ'ዩ። ክልቲኦም መሪሕነታትን መንግስታትን ፍናንን ግብራዊ ደገፍን ይግብኡም። ብማዕራኡ ከአ ልንም ኪገበሩሎምን ምስጢራውነት ቀኒሶም ንጹር ናይ ውጽኢት መለክዒታት ከነጽሩን አገዳሲ'ዩ።

እዚ ክልቲኦም መንግስታት ዘውጽእዎ ዘለዉ ዚድነቕን ትስፋውን መግለጺታት መታን ምሉእ ብምሉእ ኪትግበርን ነባሪ ሰላም ውሑስ ኪኸውንን ናይ ክልቲኦም ህዝብታት ንጡፍ ተሳትፎን ዋንነት ጉዳያቶምን ኪረጋገጽ ይግባእ። ከም ኤርትራዊ ዜጋ መጠን ብዛዕባ ኤርትራ ንምዝራብ፣ መንግስቲ ኤርትራ አብ'ዞም ዚስዕቡ ዘቤታውያን ሃገራውያን ዕማማት ብህጹጽ ኪጽመድ የድልዮ:-

1. መንግስቲ ኤርትራ ንኹሎም ናይ ፖለቲካ እሴራት ብዘይ ቅድመ ኩነት ኪፈትሕን ሓፈሻዊ ምሕረት ኪእውጅን፤
2. ሃገራዊ ዋዕላ ሰላምን ዕርቅን ፖለቲካዊ ምስግጋርን ብምእንጋድ መንግስቲ አብ ደሞክራሲያዊ ግዝአተ-ሕጊ ዚተመስረተ ስርዓት ንምትካል መሪሕ ተራ ኪጻወትን፤
3. ብመንገዲ ኹሉ ሓቁፍ መስርሕ ሃገራዊ ዕርቂ ፍቕራቶም ዚሰኣኑን ዚተበደሉን ኪድበሱን ኪከሓሱን፣ ንሶም ድማ ይቕረ ክብሉ፤
4. ንኹሎም ካብ ሃገሮም ዚተሰደዱን አብ ስደት ዚርከቡን ዜጋታት ንዓዶም ኪምለሱ መንግስቲ ብኩጡፍ ኪሰርሕ፤

5. ስሎም ዜጋታት ከአ አብዥካቶምን አብ ካልኦት ጉዳያትን ኪዋስኡን ንጡፍ ዋንነቶም ከረጋግጹን ኣገዳሲ ይኸውን።

ናይ ግዜ ሰለዳን (timing) ግብራዊ ቀደም-ተኸተልን (sequencing) ናይ ዝም ዕማማት ብምሕደራውን ጸጥታውን ቅጠባውን ረጃቢታትን ካልኦት ረብሓታት ሃገርን ዚቐየድ ኩይኑ፤ እዞም ወሰንቲ ጸገናታትን ገዘፍቲ ለውጥታትን ምስግጋራትን ብቐልጡፍ ምስ ዘይከናወኑ ግን፡ ኤርትራን ኤርትራውያንን አብዥ ዚእቶ ዘሎ ሓድሽ መድረኽ ናይ ነዊሕ ተጠቀምቲ ኣይክኾኑንዮም። ምክንያቱ፡ ብዙሓት ኤርትራውያን ዜጋታት፤ ብዙሕ ኤርትራዊ ዓቕሚ ሰብን ርእሰማልን ተበታቲኑ አብ ዘለወሉ እዋን ኤርትራ ብማዕረ ናይ ምውድዳር ዓቕማ ድሩትዮ ዚኸውን። ብዘይ አብ ዕርቅን ፍትሕን ዚተመስረተ ሓድሽ ፖሊቲካዊ ኮምፓክት (ውዕል አብ መንገድ ዜጋታትን መንግስትን)፡ ብዘይ ግዝአተ-ሕገ ዚህቦ ውሕስነትን ዚፈጥር ምትእምማንን ከአ ምሉእ ዓቕሚ ኤርትራውያን ነዚ ሓድሽ መድረኽ ብብቐዕን ሰላማውን ሃናጽን ምውዳድ ኪሳተፎ ኣይክኸእልንዮ።

ዝምድናታትና ምስ ከባቢና (ብፍላይ ምስ ኢትዮጵያ) ብዚምልከት ከአ ከነስተብህለሎምን ክንጥንቀቐሎምን ዝግበአና ዕድላት ዚመስሉን ዕድላት ተጐልቢቦም ዚመጹን ሓደጋታት ኢዮም።

አብ መደረ ፕረዚደንት ኢሳያስ ቅርሕንቲ ከም ዚነበረ ስሉ ዚተግዘቦ ጉዳይዮ። ድሌት ህዝቢ ኤርትራ ንፍትሓዊ ሰላም ንጹር ኩይኑ፤ እቲ ሃንደበታዊ ሕድገት፡ ማለት ነቲ ን16 ዓመታት ዘይተቐየረ መርገጺ፡ ብዘይ ዚኹነ ውሽጣዊ ምምክኻር ወይ መሰነይታ መግለጺ፡ ፕረዚደንት ኢሳያስ ንበይኑ ቐይሩ ምእዋጁ፤ ዘስደምም ኢዮ። እዚ ክስተትዥ፡ ብአግኡ ብንጹር መብርሂ ምስ ዘይሰነ፡ እቲ ዚተሰምዐ ዘረባ ፕረዚደንት፡ ብመንጽር እቲ ርዱእ ዚኹነ ጓሂን ቅጥዐን ናይቲ ማእለያ ዘይብሉ መስዋእቲ ከፊሉ ልኡላውነት ሃገር ዘውሓሰ ህዝብን ሓይልታት ምክልኻልን ኤርትራ፡ ሕማቕ ስምዒታት ኪፈጥር ዚኸእል ኢዮ።

በቲ ካልእ ወገን፡ እቲ ርዱእ ዚኹነ ቃናን ትሕዝቶን ተመዝጊቡ ስለዘሎ አብዚ እንኣትዎ ዘለና ናይ ሰላም ዘተ ኪድገም ኣይግባእን። ህ.ወ.ሓ.ት. ቀንዲ ኣካል ናይቲ ጸገም ከም ዚነበረ መጠን፤ ማዕረኡ ክፋል ናይቲ ፍታሕ ኪኸውን ኣለዎ። ከም ዓቢ ክፋል ኢ.ህ.ወ.ደ.ግ.ን ካብ መዳውብትናን ሓውናን ዚኹነ ህዝቢ ትግራይ ዚመንጨወ ሓይሊ ምኽኑን ድማ፡ ነቲ ኣስፋሕፋሒ ሕልሚ ናይ ዓባይ ትግራይ ገዲፉ ወሳኒ ናይ ሰላም መሻርኽትና ኪኸውን የርብሓና። ስለዚኹነዮ ኸአ ክልቲኦም ወገናት ብናይ ዕርቂ መንፈስ ንኪዋስኡ ክልቲኦም ህዝብታት ዚጠልቡ ዘለዉ። ከምኡ ምግባሮም ድማ ንሰናይ ጉርብትና ህዝብታትናን ንጸናሒ ሰላም ከባቢናን ኣዝዩ መሰረታውን ኣገዳስን ረጃቢ ይገብሮ።